

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lausunto työ- ja elinkeinojaostolle koskien HE 154/2022 vp.

SIMO MENTULA, ERITYISASIAANTUNTIJA
VALTIOVARAINVALIOKUNTA: TYÖ- JA
ELINKEINOJAOSTO
7.10.2022

Teema: Työllisyyden edistäminen

- Esityksessä käsitellään seuraavia otsikoita
 - Eri työllisyystoimien työllisyysvaikutukset ja valtiontaloudelliset vaikutukset
 - Kohtaanto-ongelman merkitys talouskasvun esteenä
 - Työllisyyden edistämisen kipupisteet ja kehittämishaasteet
- Lisäksi pyydettiin näkemyksiä
 - Työllisyyden edistäminen vuoden 2023 TAE:ssa (PL 32). Määrärahamuutokset ja uudet toimet
 - Eri työllisyystoimien työllisyysvaikutukset ja valtiontaloudelliset vaikutukset
 - Määrärahat ja toimet työvoiman kohtaanto-ongelman lieventämiseksi; arvio näiden vaikutuksista.

Eri työllisyystoimien työllisyysvaikutukset ja valtiontaloudelliset vaikutukset

- Vuoden 2023 talousarvioesityksen pääluokkaan 32 liittyvät työllistymistä edistävät toimenpiteet
 - Palkkatuen uudistus (HE 175/2022). Arvioitu työllisyysvaikutus 500 – 1000 lisätyöllistä.
 - Työllisyyden kasvun vaikutus julkiseen talouteen noin 11,5 – 23 milj. euroa.
 - Työttömän omaehtoisia opintoja koskeva työnhakuvelvoitteen kiristäminen (HE 176/2022). Arvioitu työllisyysvaikutus noin 1100 lisätyöllistä.
 - Työllisyyden kasvun ja työttömyysturvalta opintorahalle siirtymien arvioitu vaikutus julkiseen talouteen noin 41 milj. euroa. Kaikkia käyttäytymisvaikutuksia ei olla pystytty arvioimaan, mistä johtuen VM pitää osaa arvioista optimistisinä.
 - Muita työllisyyteen liittyviä budjettilakeja mm. 55 v. täyttäneiden työllisyystoimet, TE2024-uudistus, opiskelijoiden tulorajat.

Kohtaanto-ongelman merkitys talouskasvun esteenä

- Kohtaanto-ongelman kolme selitystä
 - Työvoimaa etsivät yritykset eivät hyväksy työnhakijoita.
 - Syynä soveltuvan / osaavan työvoiman puute.
 - Avoinna oleviin työpaikkoihin soveltuvat työnhakijat eivät halua vastaanottaa työtä.
 - Esimerkiksi kannusteista johtuen.
 - Informaatio työttömien ja työnantajien välillä on puutteellista.
 - Esimerkiksi TE-toimiston yksi rooli on edistää työnhakijoiden ja yritysten kohtaamisia.

Kohtaanto-ongelman merkitys talouskasvun esteenä

- Suhdanneherkkien alojen työvoiman tarve vaihtelee suhdannesyklin eri vaiheissa.
 - Pitkäkestoinen koulutus on hidas instrumentti vastaamaan näiden alojen työvoiman tarpeeseen.
 - Keinoja: Lyhytkestoiset täsmäkoulutukset, etuusjärjestelmän kannusteiden vahvistaminen (esimerkiksi etuuksien tason madaltaminen tai etuuden saantiin liittyvät velvoitteet), työvoiman rekrytointi ulkomailta.
- Julkisten alojen pitkän aikavälin työvoimatarpeet (mm. lääkärit, hoitajat, opettajat) ovat jossain määrin ennakoitavissa.
 - Tätä ennakointia ja koulutuksen resursointia on mahdollista parantaa.

Kohtaannon heikkeneminen on osa suhdannekiertoa

Avoimien työpaikkojen aste

Paljon avoimia työpaikkoja, vähän
työttömiä työnhakijoita

Käyrällä liikkuminen = suhdanteen vaikutus
Käyrä liikkuu = kohtaannon tehokkuus muuttuu

Vähän avoimia työpaikkoja,
korkea työttömyysaste

Työttömyysaste

Kohtaanto-ongelman merkitys talouskasvun esteenä

- Pitkällä aikavälillä (kasvuteoriat)
 - Talouskasvun lähteet ovat teknologian / tuottavuuden kehitys sekä työvoiman tarjonta.
 - Työvoiman kysyntä sopeutuu työvoiman tarjontaan eli saatavilla oleva työvoima ja osaaminen määrittävät sen mitä voidaan ja mitä kannattaa tuottaa.

Työllisyyden edistämisen kipupisteet ja kehittämishaasteet

- Koulutusresurssien käyttöä olisi mahdollista tehostaa
 - Aikuiskoulutuksen tukien kohdistamisessa työllistymisen ja tuottavuuden edistämisen näkökulmasta olisi parantamisen varaa.
 - Pitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakkoinnin kehittäminen, huomioiden että työvoiman kysyntä sopeutuu pitkällä aikavälillä työvoiman tarjontaan.
 - Koulutusasteen nostaminen uudelleen allokoimalla resursseja.
- Työvoiman tarjonnan kasvattaminen
 - Esimerkiksi +55 ikärajoihin liittyvien työttömyysturvasäännösten purkamisella voitaisiin edelleen vahvistaa työn tarjontaa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

SIMO MENTULA, ERITYISASIAANTUNTIJA
SIMO.MENTULA@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET